

Sygnatura akt I C 794/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Magdalena Mastej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 lutego 2018 r. w K.

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko A. G., M. J. (1) i M. J. (2)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną (art. 527 kc)

I uznaje za bezskuteczną wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. umowę darowizny z dnia 13.07.2012 r., Rep. A nr 2907/2012, sporządzoną w Kancelarii Notarialnej B. K. w K., w celu umożliwienia prowadzenia z przedmiotu powyższej umowy egzekucji wierzytelności objętych nakazem zapłaty z dnia 30.03.2012 r. wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc – e (...) i nakazem zapłaty z dnia 14.09.2012 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc – e (...) oraz wszelkich kosztów wynikających z dochodzenia wierzytelności objętych wskazanymi wyżej nakazami zapłaty,

II zasądza od pozwanych A. G., M. J. (1) i M. J. (2) solidarnie na rzecz strony powodowej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 6.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt **I C 794/17**

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła przeciwko A. G., M. J. (1) i M. J. (2) pozew o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej umowy darowizny udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej nr działki (...), obręb 2, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, stajnią, kurnikiem i komórką, położonej w B. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej nr (...). Umowa darowizny udziału w przedmiotowej nieruchomości zawarta została pomiędzy M. J. (1), a A. G. w dniu 13.07.2012 r. przed notariuszem B. K. w Kancelarii Notarialnej w K., Rep. A Nr 2907/2012. Nieodpłatne zbycie przez M. J. (1) na rzecz A. G. udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości opisanej wyżej oraz obciążenie przez A. G. otrzymanego udziału w nieruchomości dożywotnią służebnością osobistą mieszkania na rzecz M. J. (1) i jej męża M. J. (2), uniemożliwiło stronie powodowej dochodzenie z powołanego udziału w nieruchomości, swoich wierzytelności. Wierzytelności te wynikają z nakazu zapłaty z dnia 30.03.2012 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 360914/12 i nakazu zapłaty z dnia 14.09.2012 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 1459004/12 oraz z wszelkich kosztów wynikających z dochodzenia wierzytelności objętych wskazanymi wyżej nakazami zapłaty. Strona powodowa wniosła także o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że prawomocnymi nakazami zapłaty Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. VI Nc-e 360914/12 oraz VI Nc-e (...) zasądził od M. J. (1) na rzecz strony powodowej

określone kwoty pieniędzy wraz odsetkami oraz zasądził zwrot kosztów procesu. Dłużniczka posiadała udział 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej nr 305/1, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), w stosunku do której wierzyciel zamierzał skierować egzekucję. Strona powodowa wskazała, że w dniu 13.07.2012 r. umową darowizny M. J. (1) dokonała nieodpłatnego zbycia na rzecz siostry A. G. udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości, przez co stała się niewypłacalna w wyższym stopniu oraz działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

W odpowiedzi na pozew A. G. wskazała, iż w dniu 13.07.2012 r. w drodze darowizny nabyła wynoszący 1/2 udział w nieruchomości położonej w B., jednak twierdziła, że nie wiedziała o zadłużeniu swojej siostry M. J. (1). Wskazywała, że do czasu wytoczenia powództwa nie miała wiedzy o istniejących długach i tym samym przyjmując darowiznę nie miała jakiegokolwiek świadomości, iż przez zawarcie umowy darowizny mogło dojść do pokrzywdzenia wierzycieli M. J. (1). Wskazywała, iż umowa darowizny została zawarta pięć lat temu, i że przez tak długi okres czasu strona powodowa nie informowała jej o zadłużeniu siostry. Oświadczyła ona, iż jeżeli roszczenie jest zdaniem Sądu zasadne to je uznaje. Wniosła również o nieobciążanie jej jakimikolwiek kosztami postępowania z uwagi na to, iż nie dała powodów do jego wytoczenia.

M. J. (1) w odpowiedzi na pozew oświadczyła, że nie działała z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela. Podniosła, iż A. G. nic nie wiedziała o jej zobowiązaniach i nie była niczego świadoma, podobnie jak jej mąż M. J. (2).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. J. (1) zawarła w dniu 15.02.2011 r. ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo- Kredytową Wspólnotą z siedzibą we W. umowę pożyczki konsumenckiej nr (...) w wysokości 40 000,00 zł płatną do 11.02.2016 r.

Dowód:

- umowa pożyczki z dnia 15.02.2011 r. (k. 22-25)

W dniu 23.02.2011 r. zawarta została pomiędzy M. J. (1), a (...) z siedzibą we W. umowa preferencyjnej umowy pożyczki nr (...) w wysokości 3 000,00 zł, na okres jednego roku z możliwością jej przedłużenia.

Dowód:

- umowa o preferencyjną linię pożyczkową z dnia 23.02.2011 r. (k.26-29)

Wobec zaprzestania terminowej spłaty powstałego zobowiązania z dnia 15.02.2011 r. wierzyciel skierował do M. J. (1) dnia 27.09.2011 r. wezwanie do zapłaty. Kolejne wezwanie do zapłaty zostało wysłane pismem z dnia 26.10.2011 r. Z uwagi na brak reakcji ze strony dłużniczki dnia 14.11.2011 r. skierowano do niej ostateczne wezwanie do zapłaty, a następnie powyższa umowa nr (...) pismem z dnia 27.12.2011 r. została skutecznie wypowiedziana.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 27.09.2011 r. (k. 30)

- wezwanie do zapłaty z dnia 26.10.2011 r. (k. 31)

- ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 14.11.2011 r. (k.32)

- wypowiedzenie umowy pożyczki nr (...) z dnia 27.12.2011 r. (k.38-40)

Pismem z dnia 15.03.2012 r. (...) wezwał M. J. (1) do spłaty pożyczki z dnia 23.02.2011 r. z uwagi na brak reakcji dłużniczki na przedmiotowe pismo, dnia 02.04.2012 r. skierowano do niej ostateczne wezwanie do zapłaty. Pismem z dnia 14.05.2012 r. umowa nr (...) została przez (...) wypowiedziana.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 15.03.2012 r. (k. 33)

- ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 02.04.2012 r. (k. 34)

- wypowiedzenie umowy pożyczki nr (...) z dnia 14.05.2012 r. (k. 35-37)

Dnia 30.03.2012 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty sygn. akt VI Nc-e 360914/12, w którym zasądził na rzecz ówczesnego wierzyciela, tj. (...) we W. od M. J. (1) kwotę 40 182,90 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 02.03.2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2 912,05 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 31.07.2012 r. nadał klauzulę wykonalności w/w nakazowi zapłaty. Na skutek cesji wierzytelności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze VII Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w K. z dnia 22.07.2013r. w sprawie o sygn. akt VII Co 870/13 w/w nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności na rzecz obecnego wierzyciela (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., zasądając na jego rzecz kwotę 127,00zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Dowód:

- nakaz zapłaty z dnia 30.03.2012 r. (k. 19)

- postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 31.07.2012 r. (k.20)

- postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 22.07.2013 r. (k.21)

Dnia 14.09.2012 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty sygn. akt VI Nc-e 1459004/12, w którym zasądził na rzecz ówczesnego wierzyciela, tj. (...) we W. od M. J. (1) kwotę 3 504,58 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 08.08.2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 644,79 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 22.11.2012 r. nadał klauzulę wykonalności w/w nakazowi zapłaty. Na skutek cesji wierzytelności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze VII Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w K. z dnia 27.11.2013 r. w sprawie o sygn. akt VII Co 1316/13 w/w nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności na rzecz obecnego wierzyciela (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., zasądając na jego rzecz kwotę 127,00zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Dowód:

- nakaz zapłaty z dnia 14.09.2012 r. (k. 16)

- postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 22.11.2012 r. (k.17)

- postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 27.11.2013 r. (k.18)

W dniu 13.07.2012 r. M. J. (1) dokonała darowizny udziału 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej nr działki (...), obręb 2 zabudowanej budynkiem mieszkalnym, stajnią, kurnikiem i komórką, położonej w B. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej nr (...) na rzecz swojej siostry A. G. przed notariuszem B. K., rep. A Nr 2907/2012. A. G. obciążyla w/w udział w nieruchomości służebnością mieszkania na rzecz M. J. (1) i M. J. (2) polegająca na prawie dożywotniego i bezpłatnego korzystania z połowy nieruchomości.

Dowód:

- umowa darowizny z dnia 13.07.2012 r. (k. 49-51)

- odpis księgi wieczystej (...) (k. 52-63)

- przesłuchanie A. G. (k. 124-125)

Na podstawie nakazu zapłaty z dnia 30.03.2012 r. sygn. akt VI Nc-e 360914/12 prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. pod sygn. KM 5875/12 postępowanie egzekucyjne. Z uwagi na wystąpienie zbiegu egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużniczki, sprawa została przekazana do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworze K. R. i zarejestrowana pod sygn. KM 626/12. Następnie wobec kolejnego zbiegu została przekazana do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu w K. J. P. i zarejestrowana pod sygn. KM 1934/12. Z uwagi na bezskuteczność egzekucji Komornik dnia 12.10.2016 r. wysłuchał dłużnika przed umorzeniem egzekucji KM 1934/12.

Dowód:

- postanowienie o przekazaniu sprawy z dnia 03.10.2012 r. sygn. KM 5875/12 (k. 42)

- postanowienie o przekazaniu sprawy z dnia 06.12.2012 r. sygn. KM 626/12 (k. 43)

- wysłuchanie dłużnika z dnia 12.10.2016 r. (k. 48)

Na podstawie nakazu zapłaty z dnia 14.09.2012 r. sygn. akt VI Nc-e 1459004/12 prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. pod sygn. KM 8031/12 postępowanie egzekucyjne. Z uwagi na wystąpienie zbiegu egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużniczki, sprawa została przekazana do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworze K. R. i zarejestrowana pod sygn. KM 785/12. Następnie wobec kolejnego zbiegu została przekazana do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu w K. J. P. i zarejestrowana pod sygn. KM 125/13. Z uwagi na bezskuteczność egzekucji Komornik dnia 12.10.2016 r. wysłuchał dłużnika przed umorzeniem egzekucji KM 125/13.

Dowód:

- postanowienie o przekazaniu sprawy z dnia 11.12.2012 r. sygn. KM 8031/12 (k. 44)

- postanowienie o przekazaniu sprawy z dnia 31.01.2013 r. sygn. KM 785 (k. 46)

- wysłuchanie dłużnika z dnia 12.10.2016 r. (k. 47)

M. J. (1) na dzień 12.07.2017 r. posiada zadłużenie z nakazów zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie: sygn. akt VI Nc-e 360914/12 i VI Nc-e (...) oraz innych spraw na kwotę łączną 59 870,18 zł.

Dowód:

- raport spłaty na dzień 12.07.2017 r. (k. 64-75)

Sąd zważył co następuje:

Ustaleń stanu faktycznego dokonano przede wszystkim w oparciu o okoliczności niekwestionowane przez żadną ze stron, które dodatkowo znajdują potwierdzenie w zebranych dokumentach m.in. w odpisie księgi wieczystej, umów pożyczek, nakazów zapłaty aktu notarialnego, orzeczeń komorniczych oraz w zeznaniach pozwanej A. G.. Zeznania pozwanej uznano za wiarygodne, ponieważ były logiczne, spójne i korelowały z zebranymi dokumentami. Należy zwrócić uwagę, że autentyczność dokumentów nie budziła wątpliwości oraz nie była w żaden sposób kwestionowana przez strony. Spór w zasadzie dotyczył oceny okoliczności towarzyszących dokonanej przez M. J. (1) czynności prawnej.

Bezspornie M. J. (1) była współwłaścicielką udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej nr działki (...), obręb 2 zabudowanej budynkiem mieszkalnym, stajnią, kurnikiem i komórką, położonej w B. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Ponadto prowadzone są przeciwko niej postępowania egzekucyjne Km 125/13 i KM 1934/12 na mocy tytułów wykonawczych w postaci nakazów zapłaty wydanych na rzecz wierzyciela

– strony powodowej w niniejszym postępowaniu. Poza sporem pozostaje również fakt, że M. J. (1) nieodpłatnie zbyła swój udział 1/2 w w/w prawie własności nieruchomości na rzecz swojej siostry A. G..

Przepisy kodeksu cywilnego regulują instytucję tzw. skargi pauliańskiej, stanowiącej podstawowy środek ochrony wierzyciela przed skutkami niewypłacalności dłużnika. Ma ona zastosowanie wówczas, gdy dłużnik swoim nieelojalnym względem wierzyciela zachowaniem uniemożliwił realizację wierzytelności, gdyż doprowadził się do niewypłacalności albo tę niewypłacalność powiększył, a korzyść z jego działania odniosła osoba trzecia (Komentarz do art. 527 Kodeksu Cywilnego red. Gniewek 2017, wyd. 8/Machnikowski, Legalis).

W niniejszej sprawie doszło do sytuacji dokonania przez dłużnika darowizny na rzecz osoby będącej z nim w bliskim stosunku. Zachowanie takie objęte jest trzema domniemaniami prawnymi o charakterze wzruszalnym z art. 527 § 3, 528 i 529 k.c.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 527 § 1 i 2 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Pozbycie się przez M. J. (1) udziału we współwłasności nieruchomości w sytuacji, gdy była ona dłużnikiem z tytułu niespłaconych długów, daje podstawę do oceny, że działanie to miało charakter świadomego pokrzywdzenia wierzyciela, w rozumieniu przepisu art. 527 § 1 k.c. W art. 529 k.c. zawarte jest domniemanie prawne, zgodnie z którym jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny domniemywa się że działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Domniemanie to na gruncie niniejszej sprawy nie zostało obalone. Dłużniczka zawarła umowy pożyczki w dniach 15.02.2011 r. i 23.02.2011 r., a pierwszy tytuł egzekucyjny został wydany w dniu 30.03.2012 r. Natomiast umowa darowizny i oświadczenie o ustanowieniu służebności zostało zawarte 13.07.2012 r., a więc już po skierowaniu do M. J. (1) wezwań do zapłaty, skutecznym wypowiedzeniu obu umów oraz po ponad 3 miesiącach od wydania nakazu zapłaty w sprawie VI Nc-e (...). Działanie to należy ocenić jako próbę wyprowadzenia jednego z głównych składników jej majątku spod egzekucji.

Czynność prawna, na mocy której pozwana A. G. stała się właścicielem 1/2 udziału w nieruchomości należącym do jej siostry była darowizną, a zatem czynnością prawną z istoty swojej bezpłatną. Zgodnie z art. 528 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną chociażby osoba ta nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Zgodnie z art. 527 § 3 k.c. strona powodowa jest zwolniona z obowiązku dowodzenia, iż osoba trzecia wiedziała o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, w przypadku gdy wykaże on jedynie istnienie bliskiego stosunku między dłużnikiem a osobą trzecią w chwili dokonywania zaskarżonej czynności. Sytuacja taka niewątpliwie zachodzi w niniejszej sprawie. M. J. (1) jest siostrą A. G., a więc powinny znać swoją sytuację osobistą i rodzinną. A. G. sama wskazywała, iż zawsze miała dobre, rodzinne relacje z siostrą, często się spotykały. Stosunek bliskości, o którym mowa w art. 527 § 3 k.c. istniał zatem między rodzeństwem faktycznie, a nie tylko z powodu istnienia formalnej więzi pokrewieństwa.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, iż na przedmiotowej nieruchomości została ustanowiona na rzecz M. J. (1) i M. J. (2) służebność osobista mieszkania, polegająca na prawie dożywotniego i bezpłatnego korzystania z połowy nieruchomości, co powodowało konieczność wytoczenia powództwa również przeciwko M. J. (1) i M. J. (2).

W związku z powyższym należało uznać za bezskuteczną wobec (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. umowę darowizny z dnia 13.07.2012 r., Rep. A nr 2907/2012, sporządzoną w Kancelarii Notarialnej B. K. w K., w celu umożliwienia prowadzenia z przedmiotu powyższej umowy egzekucji wierzytelności objętych nakazem zapłaty z dnia 30.03.2012 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 360914/12 i nakazem zapłaty z dnia

14.09.2012 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 1459004/12 oraz wszelkich kosztów wynikających z dochodzenia wierzytelności objętych wskazanymi wyżej nakazami zapłaty.

Orzeczenie o kosztach w punkcie II sentencji Sąd oparł na przepisie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia swoich praw i celowej obrony (koszty procesu). Dlatego zasądzono od pozwanych A. G., M. J. (1) i M. J. (2) solidarnie na rzecz strony powodowej (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. kwotę 6.417,00 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.